

KOMMISJONSBEKLUTNING

2020/EØS/34/58

av 24. august 2012

om endring av vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 om vilkår for tilgang til transmisjonsnett for naturgass

(2012/490/EU)(*)

EUROPAKOMMISJONEN HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til transmisjonsnett for naturgass og om oppheving av forordning (EF) nr. 1775/2005⁽¹⁾, særlig artikkel 23 nr. 2, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Forordning (EF) nr. 715/2009 fastsetter ikke-diskriminerende regler om vilkårene for tilgang til transmisjonsnett for naturgass, for å sikre et velfungerende indre marked for gass. Ettersom duplisering av transmisjonsnett for gass i de fleste tilfeller ikke er økonomisk og effektivt, stimuleres konkurransen i naturgassmarkedene av tredjepartstilgang som åpner infrastrukturen for alle leverandører på en oversiktlig og ikke-diskriminerende måte. Den hyppige forekomsten av avtalebetingede flaskehals, der nettbrukerne ikke får tilgang til transmisjonsnettet for gass til tross for at kapasiteten er fysisk tilgjengelig, hindrer gjennomføringen av det indre marked for naturgass.
- 2) Praksis har vist at selv om visse prinsipper for flaskehalshåndtering anvendes, som å tilby avbrytbar kapasitet i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1775/2005 av 28. september 2005 om vilkår for tilgang til transmisjonsnett for naturgass⁽²⁾ og forordning (EF) nr. 715/2009, er avtalebetingede flaskehals i transmisjonsnett for gass i Unionen fortsatt en hindring for utviklingen av et velfungerende indre marked for gass. Det er derfor nødvendig å endre retningslinjene for anvendelsen av framgangsmåter for flaskehalshåndtering ved avtalebetingede flaskehals. I samsvar med artikkel 23 nr. 3 i forordning (EF) nr. 715/2009 bør de foreslåtte framgangsmåtene gjenspeile forskjellene mellom de nasjonale gassnettene og kan fastsette minstekrav som skal oppfylles for å oppnå ikke-diskriminerende og oversiktlige vilkår for nettilgang med hensyn til framgangsmåtene for flaskehalshåndtering.
- 3) Framgangsmåtene for flaskehalshåndtering bør gjelde ved avtalebetingede flaskehals og tar sikte på å

avhjelpe dette ved å føre utnyttet kapasitet tilbake til markedet, slik at den kan bli tildelt på nytt i forbindelse med den ordinære tildelingsprosessen.

- 4) Dersom et forbindelsespunkt ofte er utsatt for fysiske flaskehals, kan framgangsmåter for flaskehalshåndtering ofte være til ingen nytte. I slike tilfeller bør det søkes en løsning ut fra et nettplanleggings- og investeringsperspektiv.
- 5) I samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009⁽³⁾ bør Byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter («Byrået») overvåke og analysere gjennomføringen av disse retningslinjene. Operatørene av transmisjonsnett må offentliggjøre de opplysningene som er nødvendige for å identifisere forekomst av avtalebetingede flaskehals, i et anvendelig format.
- 6) I samsvar med artikkel 24 i forordning (EF) nr. 715/2009 skal de nasjonale reguleringsmyndighetene sikre at retningslinjene overholdes.
- 7) For å sikre at framgangsmåtene for flaskehalshåndtering anvendes mest mulig effektivt på alle forbindelsespunkter, og med sikte på å maksimere den tilgjengelig kapasiteten i alle tilgrensende tilførsels- og uttakssystemer, er det svært viktig med et tett samarbeid mellom nasjonale reguleringsmyndigheter og operatører av transmisjonsnett fra ulike medlemsstater og innenfor medlemsstatene. Særlig bør de nasjonale reguleringsmyndighetene og operatørene av transmisjonsnett ta hensyn til beste praksis og bestrebe seg på å harmonisere framgangsmåtene for gjennomføring av disse retningslinjene. I samsvar med artikkel 7 i forordning (EF) nr. 713/2009 bør Byrået og de nasjonale reguleringsmyndighetene sikre at de mest effektive framgangsmåtene for flaskehalshåndtering gjennomføres på alle relevante tilførsels- og uttakspunkter i hele Unionen.
- 8) Ettersom operatørene av transmisjonsnett har detaljerte opplysninger om den fysiske bruken av nettet og er best i stand til å vurdere framtidige strømmer, bør de fastsette en mengde tilleggskapasitet som skal gjøres tilgjengelig utover den beregnede tekniske kapasiteten. Når operatørene av transmisjonsnett på grunnlag av gasstrøm-scenarier og avtalt kapasitet tilbyr mer fast kapasitet enn det som er teknisk tilgjengelig, tar de en risiko som de bør motta en passende godtgjøring for. Med henblikk

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 231 av 28.8.2012, s. 16, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017 om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 11 av 7.2.2019, s. 53.

⁽¹⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 36.

⁽²⁾ EUT L 289 av 3.11.2005, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 1.

på fastsettelse av transmisjonsnettoperatorenes inntekter bør slik tilleggskapasitet imidlertid bare tildeles dersom all annen kapasitet, herunder kapasitet som skyldes bruken av andre framgangsmåter for flaskehalshåndtering, er blitt tildelt. Operatørene av transmisjonsnett bør samarbeide tett om å fastsette den tekniske kapasiteten. Når operatørene av transmisjonsnett skal avhjelpe en potensiell situasjon med fysiske flaskehalser, bør de anvende det mest kostnadseffektive tiltaket, herunder enten tilbakekjøp av kapasitet eller andre tekniske eller forretningsmessige tiltak.

- 9) Forordning (EF) nr. 715/2009 bør derfor endres.
- 10) Tiltakene fastsatt i denne beslutning er i samsvar med uttalelse fra komiteen nedsatt ved artikkel 51 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF⁽¹⁾.

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

Vedlegg I til forordning (EF) nr. 715/2009 endres i samsvar med vedlegget til denne beslutning.

Artikkel 2

Denne beslutning trer i kraft den 20. dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel 24. august 2012.

For Kommissjonen

José Manuel BARROSO

President

⁽¹⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 94.

VEDLEGG

I vedlegg I til forordning (EF) nr. 715/2009 gjøres følgende endringer:

1. Punkt 2.2 skal lyde:

«2.2 **Framgangsmåter for flaskehalshåndtering ved avtalebetingede flaskehals**

2.2.1 *Alminnelige bestemmelser*

1. Bestemmelsene i punkt 2.2 gjelder forbindelsespunkter mellom tilførsels- og uttakssystemer som grenser til hverandre, uavhengig av om de er fysiske eller virtuelle, mellom to eller flere medlemsstater eller innenfor samme medlemsstat, i den grad brukerne har mulighet til å reservere kapasitet på disse punktene. De kan også gjelde tilførselspunkter fra og uttakspunkter til tredjestater, i samsvar med beslutninger truffet av den relevante nasjonale reguleringsmyndigheten. Uttakspunkter til sluttforbrukere og distribusjonsnett, tilførselspunkter fra LNG-terminaler og produksjonsanlegg, og tilførsels- og uttakspunkter til og fra lagringsanlegg er ikke omfattet av bestemmelsene i punkt 2.2.
2. På bakgrunn av opplysningene som er offentliggjort av operatørene av transmisjonsnett i samsvar med avsnitt 3 i dette vedlegg, og som eventuelt er kontrollert av nasjonale reguleringsmyndigheter, skal Byrådet innen 1. mars hvert år fra og med 2014 offentliggjøre en overvåkingsrapport om flaskehals på forbindelsespunkter med hensyn til produkter for fast kapasitet solgt i det foregående året, som i størst mulig grad tar hensyn til handelen med kapasitet på sekundærmarkedet og bruken av avbrytbar kapasitet.
3. Tilleggskapasitet som gjøres tilgjengelig ved hjelp av en av framgangsmåtene for flaskehalshåndtering omhandlet i punkt 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 og 2.2.5, skal tilbys av den eller de respektive transmisjonsnettoperatørene i forbindelse med den ordinære tildelingsprosessen.
4. Tiltakene fastsatt i punkt 2.2.2, 2.2.4 og 2.2.5 skal gjennomføres fra og med 1. oktober 2013. Punkt 2.2.3 nr. 1 til 2.2.3 nr. 5 skal gjelde fra 1. juli 2016.

2.2.2 *Kapasitetsøkning gjennom en ordning med overtegning og tilbakekjøp*

1. Operatørene av transmisjonsnett skal foreslå og etter godkjenning fra den nasjonale reguleringsmyndigheten innføre en insentivbasert ordning med overtegning og tilbakekjøp for å tilby tilleggskapasitet på fast basis. Før gjennomføringen skal den nasjonale reguleringsmyndigheten samrå seg med de nasjonale reguleringsmyndighetene i tilgrensende medlemsstater og ta hensyn til deres synspunkter. Med tilleggskapasitet menes den faste kapasiteten som tilbys i tillegg til den tekniske kapasiteten på et forbindelsespunkt, beregnet på grunnlag av artikkel 16 nr. 1 i denne forordning.
2. Ordningen med overtegning og tilbakekjøp skal oppmuntre operatørene av transmisjonsnett til å gjøre tilleggskapasitet tilgjengelig, idet det tas hensyn til de tekniske forholdene, som brennverdi, temperatur og forventet forbruk, i det relevante tilførsels- og uttakssystemet og til kapasiteten i tilgrensende nett. Operatørene av transmisjonsnett skal bruke en dynamisk metode ved ny beregning av den tekniske kapasiteten eller tilleggskapasiteten i tilførsels- og uttakssystemet.
3. Ordningen med overtegning og tilbakekjøp skal være basert på et insentivsystem som gjenspeiler den risikoen operatørene av overføringsnett tar ved å tilby tilleggskapasitet. Ordningen skal være strukturert slik at inntekter fra salg av tilleggskapasitet og kostnader forbundet med tilbakekjøpsordningen eller med tiltak i henhold til nr. 6 deles mellom operatørene og nettbrukerne. De nasjonale reguleringsmyndighetene skal treffe beslutning om hvordan inntekter og kostnader skal fordeles mellom operatørene av transmisjonsnett og nettbrukerne.
4. Med henblikk på å fastsette transmisjonsnettoperatørens inntekter skal teknisk kapasitet, særlig tilbakeført kapasitet og, dersom det er relevant, kapasitet som oppstår ved anvendelse av ordninger der ubrukt kapasitet går tapt («use-it-or-lose-it») enten de gjelder fast kapasitet på dagen-før-basis («day-ahead») eller er langsiktige, anses å være tildelt før eventuell tilleggskapasitet.
5. Ved fastsettelse av tilleggskapasitet skal operatøren av transmisjonsnettet ta i betraktning statistiske scenarier for hvor mye fysisk ubrukt kapasitet det til enhver tid vil være på forbindelsespunktene. Operatøren skal også ta hensyn til en risikoprofil i forbindelse med tilbud om tilleggskapasitet som ikke fører til for store tilbakekjøpsforpliktelser. Ordningen med overtegning og tilbakekjøp skal også beregne sannsynligheten for og kostnadene ved å kjøpe tilbake kapasitet på markedet og på grunnlag av dette fastsette mengden tilleggskapasitet som skal gjøres tilgjengelig.
6. Der det er nødvendig for å opprettholde nettets funksjonsdyktighet, skal operatørene av transmisjonsnett anvende en markedsbasert framgangsmåte for tilbakekjøp som gir nettbrukerne mulighet til å tilby kapasitet. Nettbrukerne skal orienteres om den gjeldende framgangsmåten for tilbakekjøp. Anvendelsen av en framgangsmåte for tilbakekjøp skal ikke berøre gjeldende nødtiltak.
7. Før de anvender en framgangsmåte for tilbakekjøp skal operatørene av transmisjonsnett kontrollere om alternative tekniske og forretningsmessige tiltak kan opprettholde nettets funksjonsdyktighet på en mer kostnadseffektiv måte.

8. Sammen med forslaget om en ordning med overtegning og tilbakekjøp skal operatøren av transmisjonsnett overlevere alle relevante opplysninger, anslag og modeller til den nasjonale reguleringsmyndigheten, slik at den kan bedømme ordningen. Operatøren av transmisjonsnett skal regelmessig rapportere til den nasjonale reguleringsmyndigheten om hvordan ordningen fungerer, og på anmodning fra den nasjonale reguleringsmyndigheten legge fram alle relevante opplysninger. Den nasjonale reguleringsmyndigheten kan be operatøren av transmisjonsnett om å endre ordningen.

2.2.3 «Use-it-or-lose-it»-ordning for fast dagen-før-kapasitet

1. Når det gjelder endring av den opprinnelige spesifiseringen, skal nasjonale reguleringsmyndigheter kreve at operatørene av transmisjonsnett for hver nettbruker på forbindelsespunkter minst anvender reglene fastsatt i nr. 3 dersom Byråets årlige overvåkingsrapport utarbeidet i samsvar med punkt 2.2.1 nr. 2 viser at på forbindelsespunktene, og til minstepris når det dreier seg om auksjoner, har etterspørselen oversteget tilbudet i forbindelse med framgangsmåter for kapasitetstildeling i det året overvåkingsrapporten gjelder, for produkter til bruk enten i det aktuelle året eller i et av de påfølgende to årene,
 - a) for minst tre produkter for fast kapasitet med en varighet på en måned eller
 - b) for minst to produkter for fast kapasitet med en varighet på et kvartal eller
 - c) for minst ett produkt for fast kapasitet med en varighet på et år eller mer eller
 - d) dersom ingen produkter for fast kapasitet med en varighet på en måned eller mer har blitt tilbudt.
2. Dersom det på grunnlag av den årlige overvåkingsrapporten er usannsynlig at situasjonen definert i nr. 1 vil oppstå igjen i løpet av de neste tre årene, for eksempel som følge av at kapasitet blir tilgjengelig gjennom fysisk utbygging av nettet eller oppsigelse av langsiktige avtaler, kan de relevante nasjonale reguleringsmyndighetene vedta å avslutte «use-it-or-lose-it»-ordningen for fast dagen-før-kapasitet.
3. Fast ny spesifisering er tillatt opp til 90 % og ned til 10 % av nettbrukerens avtalte kapasitet på forbindelsespunktet. Dersom spesifiseringen overstiger 80 % av avtalt kapasitet, kan imidlertid halvparten av den ikke-spesifiserte mengden spesifiseres på nytt oppover. Dersom spesifiseringen ikke overstiger 20 % av avtalt kapasitet, kan halvparten av den spesifiserte mengden spesifiseres på nytt nedover. Anvendelsen av dette punkt skal ikke berøre gjeldende nødtiltak.
4. Den opprinnelige innehaveren av den avtalte kapasiteten kan foreta ny spesifisering av den begrensede delen av sin avtalte faste kapasitet på avbrytbare vilkår.
5. Nr. 3 får ikke anvendelse på nettbrukere – personer eller foretak og de foretakene de kontrollerer i henhold til artikkel 3 i forordning (EF) nr. 139/2004 – som hadde mindre enn 10 % av den gjennomsnittlige tekniske kapasiteten på forbindelsespunktet i det foregående året.
6. For forbindelsespunkter der det anvendes en «use-it-or-lose-it»-ordning for fast dagen-før-kapasitet i samsvar med avsnitt 3, skal den nasjonale reguleringsmyndigheten evaluere forholdet til ordningen med overtegning og tilbakekjøp i henhold til punkt 2.2.2, noe som kan føre til at den beslutter å ikke anvende bestemmelsene i punkt 2.2.2 på disse forbindelsespunktene. En slik beslutning skal umiddelbart meddeles Byrådet og Kommisjonen.
7. En nasjonal reguleringsmyndighet kan beslutte å innføre en «use-it-or-lose-it»-ordning for fast dagen-før-kapasitet i henhold til nr. 3 på et forbindelsespunkt. Før den treffer sin beslutning, skal den nasjonale reguleringsmyndigheten samrå seg med de nasjonale reguleringsmyndighetene i tilgrensende medlemsstater. Når den treffer sin beslutning, skal den nasjonale reguleringsmyndigheten ta hensyn til de tilgrensende nasjonale reguleringsmyndighetenes synspunkter.

2.2.4 Tilbakeføring av avtalt kapasitet

Operatører av transmisjonsnett skal godta enhver tilbakeføring av fast kapasitet som nettbrukeren har avtalt for et forbindelsespunkt, med unntak av kapasitetsprodukter med en varighet på en dag eller mindre. Nettbrukerens rettigheter og plikter i henhold til kapasitetsavtalen skal fortsette å gjelde til kapasiteten tildeles på nytt av operatøren av transmisjonsnett, og i den utstrekning kapasiteten ikke tildeles på nytt av operatøren av transmisjonsnett. Tilbakeført kapasitet skal først anses å være tildelt på nytt når all tilgjengelig kapasitet er tildelt. Operatøren av transmisjonsnett skal umiddelbart underrette nettbrukeren om enhver ny tildeling av tilbakeført kapasitet. Den nasjonale reguleringsmyndigheten skal godkjenne de nærmere vilkårene for tilbakeføring av kapasitet, særlig i tilfeller der flere nettbrukere tilbakefører sin kapasitet.

2.2.5 Langsiktig «use-it-or-lose-it»-ordning

1. Nasjonale reguleringsmyndigheter skal kreve at operatører av transmisjonsnett helt eller delvis trekker tilbake systematisk underutnyttet avtalt kapasitet fra en nettbruker på et forbindelsespunkt dersom nettbrukeren ikke har solgt eller tilbudt sin uutnyttede kapasitet på rimelige vilkår, og andre nettbrukere etterspør fast kapasitet. Avtalt kapasitet skal særlig anses å være systematisk underutnyttet dersom
 - a) nettbrukeren i gjennomsnitt har bruker mindre enn 80 % av sin avtalte kapasitet både fra 1. april til 30. september og fra 1. oktober til 31. mars med en effektiv avtaletid på mer enn ett år, uten at det kan gis en rimelig begrunnelse for dette, eller
 - b) nettbrukeren systematisk spesifiserer nærmere 100 % av sin avtalte kapasitet og foretar ny spesifisering nedover med henblikk på å omgå reglene fastsatt i punkt 2.2.3 nr. 3.
 2. Anvendelse av en «use-it-or-lose-it»-ordning for fast dagen-før-kapasitet skal ikke anses som grunn til å hindre anvendelse av nr. 1.
 3. Tilbaketrekking skal medføre at nettbrukeren helt eller delvis mister sin avtalte kapasitet i en viss periode eller i resten av den effektive avtaletiden. Nettbrukerens rettigheter og plikter i henhold til kapasitetsavtalen skal fortsette å gjelde til kapasiteten tildeles på nytt av operatøren av transmisjonsnettet, og i den utstrekning kapasiteten ikke tildeles på nytt av operatøren av transmisjonsnettet.
 4. Operatørene av transmisjonsnett skal regelmessig gi de nasjonale reguleringsmyndighetene alle opplysninger som er nødvendige for å overvåke utnyttelsesgraden av avtalt kapasitet der avtalen har en effektiv varighet på mer enn ett år eller omfatter tilbakevendende kvartaler som til sammen utgjør minst to år.»
2. I punkt 3.1.1 nr. 1 gjøres følgende endringer:
- a) Bokstav e) skal lyde:

«e) I et nedlastbart format som er avtalt mellom operatørene av transmisjonsnett og de nasjonale reguleringsmyndighetene – på grunnlag av en uttalelse om et harmonisert format som Byrået skal avgjøre – og som muliggjør kvantitative analyser.»
 - b) Ny bokstav h) skal lyde:

«h) Alle data skal gjøres tilgjengelige fra og med 1. oktober 2013 på én sentral unionsplattform som skal opprettes av ENTSO-G på et kostnadseffektivt grunnlag.»
3. I punkt 3.3 nr. 1 skal ny bokstav h), i), j), k) og l) lyde:
- «h) Forekomst av avviste, rettslig gyldige anmodninger om produkter for fast kapasitet med en varighet på én måned eller mer, herunder antall avviste anmodninger og mengden kapasitet disse gjaldt.
 - i) Når det gjelder auksjoner, hvor og når det er oppnådd høyere priser enn minsteprisen for produkter for fast kapasitet med en varighet på én måned eller mer.
 - j) Hvor og når ingen produkter for fast kapasitet med en varighet på én måned eller mer er blitt tilbudt i den ordinære tildelingsprosessen.
 - k) Samlet kapasitet som er gjort tilgjengelig ved anvendelse av framgangsmåtene for flaskehalshåndtering fastsatt i punkt 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 og 2.2.5, for hver anvendt framgangsmåte.
 - l) Bokstav h)–k) får anvendelse fra 1. oktober 2013.»
-